

О С О Б Е Н О М Н Е Н И Е

на съдията Александър Арабаджиев по к.д. № 16/1997 г.

Подписал съм с особено мнение решение № 4 от 11 март 1998 г. по к.д. № 16 / 1997 г. в следните части:

- чл.2, ал.2 от Закона за обезщетяване собственици на одържавени имоти /ЗОСОИ/;

- §1, т.1, б."а" от преходните и заключителни разпоредби на същия закон в частта, с която към чл.2, ал.1 от Закона за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти се добавя текстът "... както и конфискуваните по Наредбата-закон за съдене от Народен съд виновниците за въвличане България в Световната война срещу съюзените народи и за злодеянията свързани с нея";

- § 2 от преходните и заключителни разпоредби на този закон в частта за възстановяване преклузивния срок по чл. 4 ЗВСОНИ;

- § 2 от преходните и заключителни разпоредби на закона в частта за възстановяване преклузивния срок по чл. 8 от Закона за амнистия и връщане на отнети имущество.

1. Въпросът за конституционносъобразността на разпоредбата на чл.2, ал.2 ЗОСОИ е разгледан единствено на плоскостта на наведеното в искането основание за противоконституционност, което се свързва с действието на разпоредбата, респективно с твърдения обратен ефект.

Същевременно разпоредбата е пряко свързана с чл.2, ал.1, т.1 ЗОСОИ, най-малкото в частта, която се отнася до признаване право на съсобственост. По отношение на чл.2, ал.1, т.1 в решението на Конституционния съд е отбелязано, че според част от съдиите-Ж.Сталев, Ст.Стоянова, Т. Тодоров и Ал. Арабаджиев- разпоредбата е противоконституционна. Пряката връзка между двете разпоредби в указания смисъл обуславя противоконституционност и на чл.2, ал.2 ЗОСОИ.

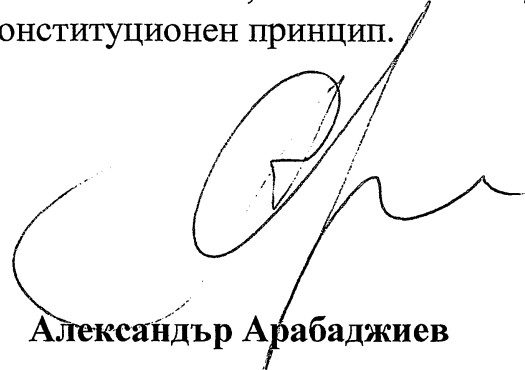
2. С § 1, т.1, б. "а" от преходните и заключителни разпоредби на закона към ал.1 на чл.2 ЗВСОНИ се прибавят –като имоти, собствеността върху които се възстановява- и имотите, конфискувани по Наредбата-закон за съдене от Народен съд виновниците за въвличане България в Световната война срещу съюзените народи и за злодеянията, свързани с нея /НЗНС/.

Намирам, че е недопустимо от страна на КС да санкционира решението на законодателя да въздейства върху последиците от

изпълнението на присъди, наложени от съдилищата, след като не е спорно, че под “ присъждане в полза на държавното съкровище целия имот на осъдения или част от него “ се разбира едно допълнително предвидено / в чл.4, ал.2 НЗНС / и налагано наказание.

В решението на КС е използвано едно положение, залегнало в мотивите на определение № 3 от 14 юли 1994 г. по к.д. № 7/ 1994 г., което няма значение на решаващо съображение, а не са взети предвид централните мотиви, според които НЗНС е с еднократно и ограничено по време действие. От друга страна, за да откаже приложението на конституционните принципи, които не позволяват на законодателя да въздейства върху последиците на съдебни актове, КС неправилно е приел, че съдилищата, постановили въпросните актове, не са съставлявали част от съдебната система на държавата. За да се илюстрира обратното, е достатъчно да се отбележи, че присъдите, издадени по силата на НЗНС, са били предмет- в частта на наложени други наказания- на Закон за амнистия от 1964г. Фактът на създаването на въпросните съдилища от специален закон, не ги лишава от това качество, нито превръща издадените от тях актове в такива с несъдебен характер.

3. Намирам, че § 2 от преходните и заключителни разпоредби на закона в частта, в която се възстановяват преклузивните срокове по чл.4 ЗВСОНИ и по чл.8 от Закона за амнистия и връщане на отнети имущества противоречи на принципа на правовата държава / чл. 4, ал.1 от Конституцията /.Елемент от съдържанието на този принцип е изискването за определеност и прогнозируемост на правната уредба, респ.за стабилност на правния ред.Тези изисквания се удовлетворяват и чрез зачитане на правните последици от изтичането на евентуалните давностни или преклузивни срокове.Удължаването на такива срокове, включително чрез определянето на нов момент, от който се счита, че те започват да текат, е отрицание на посочения конституционен принцип.

Александър Арабаджиев